Náučný chodník Pezinok

Kraj:	Bratislavský
Okres:	Pezinok
Geomorfologická jednotka:	Malé Karpaty
Geologická jednotka:	jadrové pohorie
Chránené územie:	Chránená krajinná oblasť Malé Karpaty
Prístup:	bus Pezinok, Cajlanská ul., dolina Stupy a pešo 500 m severným smerom po hlavnej ceste k odbočke lesnej cesty vpravo a po nej ešte 200 m do Hrubej doliny
Východisko:	Pezinok, Hrubá dolina (dolina potoka Blatina), pod Pezinským hradom
Trasa:	Pezinok, Hrubá dolina, pod Pezinským hradom – Rybníček – dolinou Blatiny – odbočka žltej turistickej značky z lesnej cesty pod sedlom pod Javorinou
Dĺžka, prevýšenie:	4,7 km, prevýšenie 270 m
Čas prechodu:	2,5 h
Počet zastávok:	4
Náročnosť:	nenáročná trasa

Zameranie chodníka: lesnícke, banícke, historické

Typ chodníka: samoobslužný, líniový, obojsmerný, peší, celoročný

Nadväznosť na turistickú značku: Chodník vedie čiastočne súbežne so zelenou (v lokalite Rybníček) a žltou turistickou značkou.

Rok otvorenia: 2003 (ako Lesnícky náučný chodník Pece – Čertov kopec), 2018 renovácia

Aktuálny stav: Náučný chodník je v dobrom stave.

Textový sprievodca: nie je; na stránke Lesy SR, š. p., sú verejne prístupné náhľady informačných panelov > .PDF

Kontakt: Lesy SR, š. p., Odštepný závod Smolenice, Lesná správa Pezinok, Malacká cesta 6052/61B, 902 01 Pezinok

Poznámka: Náučný chodník vedie po spevnenej lesnej komunikácii.

Využiteľnosť pre školy

Náučný chodník je vhodný pre terénne vyučovanie.

Čo sa oplatí vidieť na trase náučného chodníka a v okolí

Pezinok. Mesto s významnou baníckou históriou a vinohradníckou tradíciou na styku Podunajskej roviny, Podunajskej pahorkatiny a Malých Karpát severovýchodne od Bratislavy s mnohými kostolmi, Malokarpatským múzeom, vinárskym podnikom a viechami. Po prvý raz sa spomína v roku 1208 ako majetok Bratislavského hradu. Postupne sa vyvíjal v područí svätojurských grófov a neskôr pezinského panstva, až kým sa v roku 1647 nestal slobodným kráľovským mestom. Po príchode Nemcov v 16. a 17. storočí nastal v meste stavebný a spoločenský rozmach. S rozvíjajúcim sa baníctvom a vinohradníctvom prosperovali aj viaceré remeslá, zakladali sa cechy a manufaktúry. V 18. a 19. storočí tu pracovala papiereň a tehelňa, pričom územie nad Pezinkom bolo významnou banskou oblasťou.

Pezinský hrad (tiež Starý zámok II. pri Pezinku). Nevýrazné doklady existencie strážneho drevozemného hrádku, objavené len v roku 2001, na skalnatom hrebienku čiastočne zničené kameňolomom na konci dlhej juhovýchodnej rázsochy Čmeľka – vrchu v hlavnom malokarpatskom chrbáte medzi Pezinkom a Pernekom. Hrádok na úzkej vápencovo-dolomitickej ostrohe so strmými svahmi nad ústím Sedláčkovho jarku do Blatiny, dnes bez prístupovej cesty, kontroloval v 13. – 14. storočí ich dolinami vedúce obchodné cesty regionálneho významu spájajúce Podunajsko a Záhorie a zrejme aj oblasti ranej banskej ťažby vo vnútri malokarpatských dolín nad Pezinkom.

Blatina. Vodný tok, dlhý asi 15 km, prameniaci na južnom svahu Čertovho kopca v Malých Karpatoch severne od Pezinka zhruba vo výške 630 m n. m., tečúci Hrubou dolinou do Podunajskej nížiny a pretekajúci cez Cajlu a západný okraj Pezinka. Končí severozápadne od Slovenského Grobu umelým ústím do Viničnianskeho kanála (vo výške 136 m n. m.). Týmto sútokom začína Šúrsky kanál. Jej prítokmi sú Vidlárová a Sedláčkov jarok. Pôvodné pokračovanie jej toku južne od Viničnianskeho a Šúrskeho kanála naznačuje (neskôr zregulovaný) tok Starej Blatiny, ústiacej do Čiernej vody pri severovýchodnom okraji Šúru.

Pezinské zlaté baníctvo. Viaže sa k dvom obdobiam. Prvé bolo stredoveké dobývanie, povolené v roku 1339 kráľom Karolom Róbertom. Predstavovalo ryžovanie v potokoch a dobývanie na miestach,

kde zlaté žily vychádzali na povrch. Druhé obdobie súviselo s oživením ťažby zlata Jozefom Entzlerom v 18. storočí. Jeho ťažiarstvo s názvom Mariana, Terézia a Jozef vykonávalo banské práce v starých štôlňach v lokalite Altstadt (pezinskom Starom Meste). Ťažba zlata tu nebola veľmi významná. Za celú históriu baníctva sa v Pezinku vyťažilo len toľko zlata, koľko za jeden rok v inej bani v Hodruši. Okrem zlata sa v okolí Pezinka ťažil pyrit a antimonit. Ťažba pyritu sa začala na prelome 18. a 19. storočia (banské pole Ferdinand-Karol). Pyrit bol základnou surovinou na výrobu síry a kyseliny sírovej. V Pezinku bola vďaka ťažbe v polovici 19. storočia postavená prvá továreň na výrobu kyseliny sírovej v Uhorsku. Na ložisku sa ešte v 50. rokoch 20. storočia vykonávali banské práce. V roku 1906 bola v Pezinku daná do prevádzky prvá flotačná úpravňa antimónovej rudy v Rakúsko-Uhorsku. Spracovanie rudy pozostávalo z viacerých procesov. Konečným produktom bol antimónový koncentrát, ktorý sa ďalej spracovával v Kovohutách Vajsková. Poslednú baňu v Pezinku zavreli v roku 1992 a v súčasnosti sa dobývacie priestory rekultivujú.

Kremenec (hornina). Pozri v textoch k Modranskému banskému náučnému chodníku

Chránená krajinná oblasť Malé Karpaty. Chránené územie vyhlásené v roku 1976 v troch izolovaných areáloch na väčšine územia jadrového pohoria Malé Karpaty medzi Devínom a Novým Mestom nad Váhom na juhozápadnom Slovensku. Horské územie – väčšinou náhle sa dvíhajúce z oboch susediacich nížin – s nadmorskými výškami kulminujúcimi vrchom Záruby (768 m) nad Smolenicami budujú najmä žuly, vápence, kremence, fylity a amfibolity. Nachádza sa tu osem krasových oblastí s približne 300 jaskyňami, z ktorých je jediná sprístupnená so sprievodcom (Driny) a dve neveľké (Deravá skala a Veľká pec) sú verejnosti voľne prístupné. Podstatnú časť pokrývajú listnaté lesy s bukom, dubom či hrabom, na skeletnatých podložiach tiež jaseňom, javorom horským a lipou. Miestami sa vyskytuje nepôvodný gaštan jedlý, borovica čierna, teplo- a suchomilné travinno-bylinné porasty, skalné a sutinové spoločenstvá, vzácne i rašeliniská a slatiny. Najvyššie časti najmä na obalových a príkrovových štruktúrach ako aj krasové areály sú turisticky veľmi atraktívne a frekventované. V rámci oblasti leží takmer dvadsať rôzne veľkých území európskeho významu (najrozsiahlejšie sú: Devínske Karpaty, Homoľské Karpaty, Kuchynská hornatina a Biele hory) a dva veľké areály z nej zaberá chránené vtáčie územie Malé Karpaty (obe kategórie sú súčasťou sústavy Natura 2000).

Názvy informačných panelov

1. Lesy Slovenskej republiky, š. p. (*úvodný panel*)
2. Lokalita Pezinský hrad
3. Lokalita Rybníček
4. Hrubý Ostrý Rybníček
5. Pod Čertovým kopcom

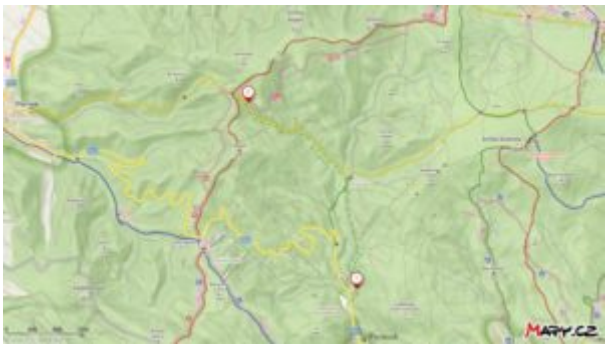

4. Pod Čertovým kopcom
3. Hrubý Cesty Rybníček
2. Rybníček
1. Pezinský hrad
< tu stojíte
PEZINOK

MAPY.CZ